

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. KORNELA MAKUSZYŃSKIEGO W BORUSZYNIE

Nauczyciele Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Boruszynie budują z uczniami relacje oparte na zaufaniu, prowadzą rozmowy, ucząc nawiązywania serdecznego kontaktu, sympatii, szacunku i tolerancji. Kształtują jednostki twórcze, kreatywne, zdolne do sterowania własnym rozwojem w szkole i poza nią. Nauczyciele pomagają uczniom lepiej rozumieć otaczający świat i zasadność własnych postaw, rozwijają umiejętności komunikacyjne, które umożliwiają dialog z innymi, wspierają rozwój indywidualny i społeczny ucznia, wskazują, jak i gdzie szukać sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi zarówno z poszukiwaniem własnej tożsamości, jak i wzorcami do naśladowania.

I. Wprowadzenie

Treści programu wychowawczo-profilaktycznego wynikają z przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.), treści podstawy programowej kształcenia ogólnego, określonej rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.), oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).

Program dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska lokalnego. Integruje realizowane dotychczas działania wychowawcze oraz profilaktyczne i opracowany został w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb w zakresie zapobiegania zagrożeniom.

Program wychowawczo-profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Boruszynie obejmuje wszystkie działania i treści o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, gdzie wychowanie rozumiane jest jako proces wspomaganie ucznia w rozwoju, oparty na indywidualnej osobowej relacji poszanowania godności obu stron (wychowawcy, rodzica, nauczyciela oraz wychowanka), które współdziałają ze sobą, dążąc do osiągnięcia celów wychowania, tj. do osiągnięcia pełnej dojrzałości ucznia w czterech podstawowych sferach: fizycznej, ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych; psychicznej, ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, kształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności; społecznej, ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych, wychowawca w tym procesie

jest odpowiedzialny za tworzenie warunków do rozwoju każdego ucznia, a wychowanek odpowiedzialny jest za korzystanie z nich; aksjologicznej, ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenianie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Program wychowawczo-profilaktyczny obejmuje wszystkie działania wspomagające ucznia w radzeniu sobie z trudnościami, które jednocześnie ograniczają i likwidują czynniki ryzyka mogące zaburzać jego prawidłowy rozwój i zdrowe życie. Chcemy, by nasza szkoła była bezpieczna, by nie dochodziło do zakłóceń procesów wychowawczych, które prowadzą do dezorganizacji procesu dojrzewania dzieci i młodzieży oraz zaburzeń w zachowaniu. Chcemy dostarczać wszystkim odbiorcom wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia i występujących zagrożeń, by w konsekwencji nauczyć uczniów odpowiedzialności za własne wybory. Chcemy rozwijać u uczniów więzi z grupą społeczną, aby panowało poczucie przynależności do grupy, kształtować komunikatywność, kreatywność i empatię, umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów, uczyć odpowiedzialności, kształtując w środowisku szkolnym normy i reguły sprzyjające zdrowemu życiu, które jednocześnie eliminują możliwość wystąpienia dysfunkcji.

Program realizowany będzie przez wychowawców klas, podczas godzin z wychowawcą, nauczycieli wszystkich przedmiotów, specjalistów (psychologa, pedagoga, pielęgniarkę szkolną) oraz pozostałych pracowników szkoły, we współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym. Obowiązkiem nauczycieli wychowawców i nauczycieli przedmiotów oraz specjalistów jest opracowanie planów wychowawczo-profilaktycznych klas na bazie szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

II. Główne cele programu

Nadrzędnym celem programu jest wychowanie, rozumiane jako wspieranie wychowanka w rozwoju, oraz profilaktyka, rozumiana jako interwencja kompensująca niedostatki wychowania. Celem działań wychowawczych szkoły jest kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych, umiejętności intrapsychicznych ucznia, które pozwolą radzić sobie ze sobą i z wyzwaniem świata, oraz budowanie jego odporności na potencjalne zagrożenia.

Wychowanie to „wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży” (art. 1 pkt 3 ustawy – Prawo oświatowe).

Działania wychowawcze określone w niniejszym programie obejmują w szczególności:

- współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów i wychowanków w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia,
- tworzenie spójnego środowiska wychowawczego, w którym wartości i normy życia są zrozumiałe dla wychowanka, w którym wychowawcy współpracują, wspierając ucznia w integralnym rozwoju i osiągnięciu pełni człowieczeństwa,
- kształtowanie hierarchii systemu wartości,
- wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą lub placówką oraz społecznością lokalną,

- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, wychowankami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków,
- wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- kształtowanie u uczniów i wychowanków postaw prospołecznych, w tym przez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym oraz zaangażowaniu w działalność podmiotów,
- wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Profilaktyka to proces wspomaganie człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie.

Działania profilaktyczne określone w niniejszym programie obejmują w szczególności:

- wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych, niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji,
- realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych programów zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,
- przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych.

Działania wychowania i profilaktyki łączą wartości i normy, traktując (w ślad za zapisami ustawy – Prawo oświatowe) nauczanie i wychowanie jako respektowanie chrześcijańskiego systemu wartości, przyjmując zasady etyki jako uniwersalne. W nawiązaniu do tychże zasad etyki prowadzone będą działania szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

III. Obowiązujące akty prawa:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art. 72),
- Powszechna deklaracja praw człowieka,
- Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych,
- Konwencja o prawach dziecka,
- ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1762 ze zm.),
- programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia,

- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1280),
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1604).

IV. Przy opracowaniu programu uwzględniono:

- obowiązujące przepisy prawa,
- analizę dotychczasowych działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły,
- diagnozę oczekiwań rodziców przeprowadzoną badaniami na temat kluczowych celów wychowawczych stawianych przez rodziców w procesie wychowawczym na temat przyszłości ich dziecka oraz oczekiwań rodziców w stosunku do szkoły i szkolnych specjalistów w zakresie wspomagania dziecka w rozwoju,
- ocenę potencjału i możliwości rozwojowych uczniów (na podstawie wyników egzaminów państwowych uczniów kończących poprzedni etap edukacyjny, wyników testów wewnętrznych, wyników olimpiad, konkursów i zawodów sportowych, wolontariatu, samorządności itp.),
- identyfikację środowiska lokalnego,
- zasoby szkoły: przygotowanie merytoryczne nauczycieli do podejmowania działań wychowawczych i profilaktycznych, zasoby materialne (boisko szkolne, pracownie, sala gimnastyczna), zasoby techniczne (wyposażenie pracowni), zasoby organizacyjne (wolontariat uczniowski).

V. Charakterystyka absolwenta

Działania zawarte w programie zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, którego cechować będzie, niezależnie od posiadanych indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i uzdolnień, posiadanie uniwersalnych cech warunkujących odpowiednie funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent kończący szkołę:

- dobrze funkcjonuje w swoim środowisku rówieśniczym, w szkole i w domu,
- jest pogodny, pozytywnie nastawiony do otoczenia, jednak nie bezkrytycznie,
- umiejętnie komunikuje się z innymi, dostosowuje się do zachodzących zmian, reguł i zasad, które wyznaczają kierunek jego działania,
- umiejętnie szuka sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi z poszukiwaniem własnej tożsamości oraz wzorców do naśladowania,
- jest twórczy, kreatywny i zdolny sterować swoim kształceniem w szkole i poza nią,
- potrafi nawiązać serdeczne kontakty, odnosi się z szacunkiem do innych, jest sympatyczny, tolerancyjny, empatyczny i ciekawy świata,
- jest otwarty na inne kultury, posiada umiejętności porozumiewania się w języku obcym,
- jest samodzielny, potrafi współdziałać w zespole, poszukuje nowych rozwiązań, wymienia się doświadczeniami z innymi, potrafi porządkować i rozwiązywać problemy,
- potrafi współdziałać z innymi, jest wrażliwy na los potrzebujących, bierze na siebie odpowiedzialność za własne życie i życie społeczne.

VI. Program określa wydzielone obszary działania:

- a) wychowawcze – promujące zdrowie psychiczne oraz wspomagające uczniów w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej oraz aksjologicznej,
- b) edukacyjne – mające na celu poszerzanie wiedzy i umiejętności uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat kształtowania postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji,
- c) informacyjne – polegające na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń w cyberprzestrzeni, mających na celu kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych,
- d) profilaktyczne – wspierające uczniów:
  - w rozwoju, poprzez podejmowanie działań ograniczających zachowania ryzykowne,
  - w rozwoju umiejętności podstawowych i przekrojowych.

VII. Uczestnicy programu

Dyrektor szkoły:

- uczestniczy w procesie diagnozy zagrożeń szkoły oraz w oddziaływaniach wychowawczo-profilaktycznych,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne,
- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole, dbając o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

Wychowawcy:

- prowadzą w różnych formach szkolenia i konsultacje dla rodziców,
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego,

- sprawują opiekę wychowawczą nad uczniami szkoły, a w szczególności tworzą warunki wspomagające ich rozwój i przygotowują do życia w rodzinie i w społeczeństwie,
- poznają warunki życia i nauki swoich wychowanków,
- uczą pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości,
- realizują w toku pracy wychowawczo-profilaktycznej treści i cele niniejszego programu oraz nadzorują udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w swojej klasie,
- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie poprzez rozpoznanie indywidualnych potrzeb uczniów,
- opracowują plan pracy wychowawczo-profilaktycznej dla klasy na dany rok szkolny, na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym (uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów),
- przygotowują sprawozdania z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy (dwa razy w roku),
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- wykonują zadania jako członkowie zespołów wychowawczych zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowania uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami i wewnątrzszkolnym systemem oceniania uczniów,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach.

Nauczyciele

Wszyscy nauczyciele realizują program wychowawczo-profilaktyczny, a w szczególności:

- uwzględniają go przy realizacji klasowych planów pracy,
- reagują na przejawy niedostosowania społecznego u uczniów,
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznanie potrzeb,
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo uczniów podczas pobytu w szkole i poza jej terenem, np. na wycieczkach szkolnych, świadczą pomoc psychologiczno-pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują młodzież w duchu patriotyzmu i demokracji,
- prowadzą rozmowy z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy uczniów.

Uczniowie

Wszyscy uczniowie szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu:

- otrzymują dość zachęty, aby uczyć się śmiałości,
- w pełni aprobowani uczą się lubić samych siebie,
- często słyszą słowa uznania,
- uczą się stawiać sobie cele,
- w poczuciu bezpieczeństwa uczą się ufać sobie i innym,
- otaczani są rzetelnością i uczciwością, uczą się, czym jest prawda i sprawiedliwość.

Rada pedagogiczna szkoły:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego (w porozumieniu z radą rodziców),
- opracowuje wspólnie z dyrektorem dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- dokonuje ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Psycholog i pedagog szkolny oraz pedagog specjalny:

- udzielają pomocy uczniom, którzy znajdują się w trudnej sytuacji życiowej, oraz uczniom, którzy padli ofiarą przestępczości,
- w sposób zdecydowany reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim podejrzanym zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- współpracują z instytucjami w organizowaniu różnych form spędzania czasu przez uczniów, szczególnie z rodzin zaniedbanych środowiskowo,
- współpracują z policją, z sądem dla nieletnich, z kuratorami (w razie zaistniałej potrzeby), z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- kształtują u uczniów i ich rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji wynikających z popełnionych czynów,
- udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów, prowadzą zajęcia terapeutyczne z dziećmi – indywidualne i grupowe, stosują profilaktykę zachowań ryzykownych wśród uczniów,
- organizują spotkania i prelekcje dla rodziców na tematy związane z procesem nauczania i wychowania, udzielają wsparcia zgłaszającym się rodzicom w sytuacjach trudnych wychowawczo i losowo, współpracują z nauczycielami w zakresie procesu nauczania i wychowania uczniów,
- prowadzą badania i działania diagnostyczne uczniów (indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych),
- współpracują z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych.

VIII. Diagnoza zagrożeń

Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Boruszynie każdego roku szkolnego przeprowadza diagnozę środowiska wychowawczego, analizuje potrzeby i zasoby. W celu urealnienia sytuacji wychowawczej w szkole, a w efekcie profilaktycznej, korzystamy z:

- pytań skierowanych do rodziców na temat atmosfery w szkole oraz warunków organizacji nauki w niej,
- spostrzeżeń wychowawców na temat zachowań problemowych w klasie,
- ludzkich zasobów szkoły, tj. kompetencji kadry kierowniczej, kompetencji zawodowych nauczycieli, rozwijanych poprzez dodatkowe doskonalenie się, kompetencji szkolnych specjalistów, kompetencji szkolnych realizatorów programów profilaktycznych, kompetencji specjalistów spoza szkoły – współpracujących z nią, rodziców oraz wolontariuszy.

Wyniki diagnozy i ewaluacji dotychczasowych programów wskazują na wysoki poziom poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole, pozytywny klimat emocjonalny, znikomy poziom zagrożenia przemocą, narkomanią.

W oparciu o kierunki polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023, wnioski z nadzoru pedagogicznego za rok szkolny 2021/2022, program wychowawczo-profilaktyczny szkoły, wyniki przeprowadzonych diagnoz, zostały wyłonione następujące obszary problemowe:

- dbałość o zdrowie psychiczne,
- kształtowanie umiejętności komunikacyjnych uczniów, które umożliwią dialog z innymi i z samym sobą (nauka nawiązywania serdecznego kontaktu, sympatii, szacunku i tolerancji),
- kształtowanie kompetencji międzykulturowych (nabywanie umiejętności porozumiewania się w języku obcym, ale również kształtowanie postawy otwartości i akceptacji, woli porozumienia oraz ciekawości dotyczącej poznawania różnic),
- kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, podejmowanie odpowiedzialnych decyzji,
- przeciwstawianie się obojętności wobec wszelkich przejawów zła, kształtowanie gotowości współdziałania i pomocy – dobroczynności, szlachetności, zaangażowania społecznego,
- dbałość o zdrowie psychiczne, ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego i poczucia bezpieczeństwa,
- kształtowanie umiejętności przeżywania emocji, radzenia sobie ze stresem i agresją – kształcenie samodzielności w rozwiązywaniu problemów i konfliktów uczniowskich (tolerancja, życzliwość, empatia i przyjaźń),
- wzmacnianie wychowawczej roli rodziny, respektowanie praw i obowiązków uczniów,
- doskonalenie umiejętności prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych, w szczególności w zakresie bezpiecznego korzystania z komputera i Internetu,
- kształtowanie właściwych zachowań uczniów w sytuacji zagrożenia,
- przygotowanie uczniów do korzystania z różnych źródeł informacji, kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych,
- podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości wsparcia udzielanego uczniom potrzebującym pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

IX. SZCZEGÓŁOWE CELE WYCHOWAWCZE DO REALIZACJI

Szczegółowe cele do pracy wynikają z diagnozy przeprowadzonej w szkole, w tym ewaluacji dotychczasowego programu wychowawczo-profilaktycznego, z uwzględnieniem wytycznych MEiN i CEA w zakresie ochrony zdrowia psychicznego uczniów. Odniesienie do poszczególnych sfer rozwoju pozwoli harmonijnie oddziaływać na rozwój uczniów w poszczególnych obszarach. Zadania wychowawczo-profilaktyczne będą realizowane w roku szkolnym 2022/2023.

Sfera fizycznego rozwoju ucznia – edukacja zdrowotna realizowana będzie poprzez:

- kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych,
- prowadzenie zajęć sprzyjających kształtowaniu postaw prozdrowotnych,
- kształtowanie świadomości uczniów w zakresie potrzeb znajomości zasad ochrony zdrowia psychicznego, kształtowanie świadomości zależności pomiędzy odpowiednim stylem życia a zdrowiem,
- wdrażanie uczniów do przestrzegania reguł sanitarnych obowiązujących w czasie ewentualnego powrotu epidemii COVID-19.

Nazwa działań wychowawczych	Nazwa działań edukacyjnych skierowanych do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych	Sposoby realizacji
Diagnozowanie potrzeb i nawyków higienicznych uczniów, kształtowanie prawidłowych postaw prozdrowotnych, określanie ich wpływu na zdrowie, w tym zdrowie psychiczne.	Zdiagnozowanie występowania czynników ryzyka i czynników chroniących przed sięganiem po substancje psychoaktywne przez uczniów. Ocena występowania zjawisk zachowań ryzykownych, takich jak agresja, zażywanie środków odurzających, samookaleczenia, oraz zaburzeń odżywiania (bulimia, anoreksja, otyłość) lub snu. Współpraca z rodzicami w celu wzmacniania konstruktywnych postaw w zakresie stawiania swoim dzieciom realistycznych wymagań i wspierania dzieci w ich rozwoju.	Działania informacyjne – dostarczanie wiarygodnych informacji na temat ryzyka i czynników chroniących przed sięganiem po substancje psychoaktywne przez uczniów. Długofalowa organizacja wspierania ucznia we wzmacnianiu odporności psychicznej poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – realizację zajęć z zakresu edukacji, – nastawienie ucznia na własny rozwój (określenie swoich potrzeb – potencjał i deficyty – i sformułowanie celów na	Lekcje wychowawcze, indywidualne konsultacje z wychowawcą klasy, lekcje przedmiotowe, wydarzenia klasowe i szkolne, aktywna obecność uczniów w społeczności szkolnej i inne.

	<p>Kształtowanie odporności emocjonalnej (wyrabianie odporności na przykrości i inne emocje ujemne).</p> <p>Podjęmowanie tematyki ochrony zdrowia w związku z ewentualnym powrotem epidemii koronawirusa.</p>	<p>podstawie aspiracji, marzeń i pragnień przez ucznia),</p> <ul style="list-style-type: none"> – akceptację trudności (tj. zrozumienie, że trudności i problemy to wyzwania, które są częścią życia i służą naszemu rozwojowi, gotowość do wyjścia poza strefę komfortu), – wyrabianie optymizmu (wiara we własne siły, postrzeganie problemów jako wyzwań i możliwości gromadzenia nowych doświadczeń, poszukiwanie korzyści w każdej sytuacji), – prowadzenie pogadarek na temat zdrowia psychicznego, odporności psychicznej na godzinach wychowawczych, zgodnie z treściami uwzględnionymi w podstawie programowej. 	
<p>Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych, kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.</p>	<p>Kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności radzenia sobie z wyzwaniami, problemami i presją, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji.</p> <p>Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów –</p>	<p>Wyposażenie w umiejętności skutecznego dbania o własne zdrowie.</p> <p>Spotkania ze specjalistami.</p> <p>Gazetki ściennie i ulotki.</p>	<p>Lekcje wychowawcze, indywidualne konsultacje z wychowawcą z klasy, lekcje przedmiotowe, wydarzenia klasowe i szkolne, aktywna obecność uczniów w</p>

	<p>kształtowanie wartości jaką jest odpowiedzialność. Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji.</p> <p>Wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania – zajęcia wychowania do życia w rodzinie.</p>	<p>Udział w ogólnopolskich akcjach i konkursach prozdrowotnych.</p> <p>Spotkania z higienistką szkolną i pedagogiem.</p>	<p>społeczności szkolnej i inne.</p> <p>Odpowiedzialni: nauczyciel wychowania do życia w rodzinie, pielęgniarka, wolontariusz, wychowawcy, specjaliści (pedagog, psycholog, pedagog specjalny).</p>
<p>Dostarczenie wiedzy z zakresu zdrowia psychicznego (2 kierunek polityki oświatowej państwa).</p>	<p>Poszerzanie wiedzy na temat zdrowia psychicznego i jego ochrony.</p> <p>Realizacja programu wychowawczo-profilaktycznego w zakresie ochrony zdrowia psychicznego pt. „Mów o uczuciach”.</p> <p>Dbanie o rozwój wiedzy i umiejętności zawodowych nauczycieli w zakresie rozpoznawania problemów ze zdrowiem psychicznym u uczniów i jego ochrony.</p> <p>Zbudowanie szkolnej kultury dbania o zdrowie psychiczne uczniów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – systematyczne monitorowanie dobrostanu uczniów przez wychowawców klas, – organizowanie systematycznych zajęć edukacyjnych i 	<p>Współpraca z instytucjami prowadzącymi profilaktykę w zakresie zdrowia psychicznego.</p> <p>Organizacja szkolnego Dnia Zdrowia Psychicznego (10 października).</p> <p>Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formie konsultacji dla uczniów, rodziców, nauczycieli – zorganizowanie warsztatów terapeutycznych dla nauczycieli i uczniów z zakresu ochrony zdrowia psychicznego.</p> <p>Lekcje wychowawcze w klasach dotyczące promocji zdrowia psychicznego (scenariusze: „Skoła od</p>	<p>Lekcje wychowawcze, indywidualne konsultacje z wychowawcą klasy, lekcje przedmiotowe, wydarzenia klasowe i szkolne, aktywna obecność uczniów w społeczności szkolnej i inne.</p> <p>Odpowiedzialni: wychowawcy, pedagog, psycholog, dyrekcja, zespół ds. opracowywania procedur szkolnych.</p>

	<p>profilaktycznych odpowiadających na bieżące potrzeby uczniów, nauczycieli, a także rodziców, korzystanie z pomocy podmiotów zewnętrznych, profesjonalnych instytucji i organizacji,</p> <p>– budowanie na co dzień, na wszystkich zajęciach i poza nimi, autentycznych międzyludzkich relacji i zaufania.</p>	<p>nowa I–III”, „Szkoła od nowa IV–VI”, „Nastoletnia depresja”).</p> <p>Godziny wychowawcze – filmy o zdrowiu psychicznym.</p> <p>Udostępnianie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców, w przypadku problemów ze zdrowiem psychicznym – wskazanie miejsc, w których można uzyskać pomoc.</p> <p>Spotkania z pielęgniarką szkolną, lekarzem, pedagogiem.</p> <p>Podjęmowanie działań ograniczających zachowania konfliktowe, stresowe, presję grupy, realizacja zajęć wychowania do życia w rodzinie.</p> <p>Konsultacje ze specjalistami.</p>	
--	--	---	--

Sfera społecznego rozwoju ucznia – kształtowanie postaw społecznych (relacje):

- kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, podejmowanie odpowiedzialnych decyzji: integracja zespołów klasowych, rozwijanie empatii, wyzwalanie chęci działania na rzecz innych,
- prawidłowe i skuteczne wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych – rozumienie i respektowanie obowiązujących norm w życiu codziennym i cyberprzestrzeni.

Nazwa działań wychowawczych	Nazwa działań edukacyjnych skierowanych do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych	Sposoby realizacji
<p>Kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, podejmowanie odpowiedzialnych decyzji – przygotowanie uczniów do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu społecznym, do podejmowania odpowiedzialnych decyzji (1 kierunek polityki oświatowej państwa).</p>	<p>Zajęcia rozwijające postawy społeczne: szacunku do drugiego człowieka, odpowiedzialności za siebie i innych, potrzeby pomocy słabszym i potrzebującym</p> <p>Zwracanie uwagi na kulturę słowa, interweniowanie w sytuacji używania wulgaryzmów.</p> <p>Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych – wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów.</p> <p>Wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną.</p> <p>Realizacja zajęć dla dzieci dwujęzycznych (np. niebędących obywatelami polskimi), wzbogacających poprawne posługiwanie się językiem polskim.</p> <p>Kształtowanie u uczniów umiejętności przestrzegania podstawowych reguł i norm obowiązujących w szkole.</p> <p>Systematyczna współpraca z rodzicami w celu ujednoczenia systemu oddziaływań</p>	<p>Zapoznanie uczniów z prawami i obowiązkami ucznia przez wychowawców.</p> <p>Podejmowanie działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizacja „Dnia Praw Dziecka” – poczta walentynkowa, – powołanie Samorządu Uczniowskiego, – powołanie Rzecznika Praw Ucznia. 	<p>Lekcje wychowawcze, indywidualne konsultacje z wychowawcą klasy, lekcje przedmiotowe, wydarzenia klasowe i szkolne, aktywna obecność uczniów w społeczności szkolnej i inne.</p> <p>Odpowiedzialni: wychowawcy, specjaliści, nauczyciele przedmiotów.</p>

	<p>wychowawczych i budowania atmosfery wzajemnego szacunku.</p> <p>Podejmowanie przez wychowawców, pedagoga, psychologa interwencji w sytuacjach łamania norm i reguł.</p>		
<p>Kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych – odróżnianie dobra od zła.</p>	<p>Przestrzeganie zasad zdrowego współzawodnictwa.</p> <p>Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla rodziców „Bezpieczny Internet – kontrola rodzicielska”.</p> <p>Rozwijanie umiejętności współdziałania w grupie społecznej, pokojowego rozwiązania problemów, z zachowaniem zasad komunikowania się.</p> <p>Tworzenie warunków do rozwijania komunikacji i współpracy w grupie (w tym w środowiskach wirtualnych).</p> <p>Prezentacja informacji o ważnych rocznicach i bohaterach na gazetkach klasowych i szkolnych oraz na stronie szkoły.</p> <p>Rozmowy i warsztaty na temat sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi.</p> <p>Kodeks ucznia – znajomość podstawowych praw i obowiązków wynikających z</p>	<p>Spotkania z policjantem – skutki prawne związane z występowaniem różnych form agresji, w tym cyberprzemocy.</p> <p>Zajęcia warsztatowe z pedagogiem szkolnym, nauczycielami wychowania fizycznego, zajęcia z informatyki.</p> <p>Organizowanie wycieczek szkolnych oraz imprez integrujących środowisko szkolne.</p> <p>Warsztaty z psychologiem – podstawowe umiejętności komunikacyjne.</p> <p>Rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń – lekcje z wychowawcą.</p> <p>Kształtowanie umiejętności rozpoznawania potrzeb rówieśników i zgodnej</p>	<p>Lekcje wychowawcze, indywidualne konsultacje z wychowawcą klasy, lekcje przedmiotowe, wydarzenia klasowe i szkolne, aktywna obecność uczniów w społeczności szkolnej i inne.</p> <p>Odpowiedzialni: wychowawcy, pedagog, psycholog, nauczyciele przedmiotów.</p>

	roli ucznia oraz członka społeczności szkolnej, rodziny i kraju.	współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej – zajęcia ze specjalistami, udział w projektach i konkursach.	
Rozwijanie wrażliwości i odpowiedzialności za podejmowane decyzje.	<p>Realizacja zajęć mających na celu modelowanie postaw empatii, asertywności (postawy związane z zasadami współżycia w grupie).</p> <p>Organizowanie zajęć rozwijających myślenie, rozumowanie, argumentowanie, rozwiązywanie problemów, wnioskowanie, testowanie hipotez, dochodzenie do konkluzji w ramach zespołów nauczycielskich.</p> <p>Rozwijanie u uczniów umiejętności podstawowych i przekrojowych poprzez udział w projektach zespołowych lub indywidualnych.</p>	<p>Zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem, wychowawcą – rozwijanie empatii.</p> <p>Pogadanki z zakresu prawa – poznanie praw i obowiązków wynikających z roli ucznia, członka społeczności szkolnej, rodziny i kraju.</p>	<p>Lekcje wychowawcze, indywidualne konsultacje z wychowawcą klasy, lekcje przedmiotowe, wydarzenia klasowe i szkolne, aktywna obecność uczniów w społeczności szkolnej i inne.</p> <p>Odpowiedzialni: wychowawcy, pedagog, psycholog, nauczyciele przedmiotów.</p>

Sfera rozwoju psychicznego – wartości, normy, wzory zachowań (kultura)

Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
Budowanie systemu wartości – prawda, dobro i piękno.	<p>Realizacja zajęć edukacyjnych – kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania innych kultur i tradycji.</p> <p>Ocena stopnia wywiązywania się z obowiązków przez uczniów – analiza dokonywana przez wychowawców</p>	<p>Zajęcia realizowane podczas zajęć wychowania do życia w rodzinie.</p> <p>Zajęcia z pedagogiem szkolnym – kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałości o język i kulturę wypowiedania się.</p>

	<p>(oceny, frekwencja, punktualność, uwagi, osiągnięcia, zasługi, częściowa ocena z zachowania).</p> <p>Uwrażliwienie uczniów na prawdę, dobro i piękno podczas realizacji wszystkich obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych.</p> <p>Pomoc uczniom przeżywającym kryzys.</p> <p>Kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu.</p>	<p>Realizacja tematyki na zajęciach z wychowawcą.</p> <p>Programy edukacyjne – telewizyjne, spektakle teatralne.</p> <p>Filmy edukacyjne i materiały.</p> <p>Gazetki edukacyjne.</p> <p>Organizowanie indywidualnych kontaktów z pedagogiem i psychologiem szkolnym oraz ze specjalistami.</p> <p>Realizacja zajęć na lekcjach religii.</p>
<p>Kształtowanie prawidłowego stosunku do wartości i norm oraz kultury zachowania.</p>	<p>Realizacja zajęć wychowania do wartości – lekcje z wychowawcą – kształtowanie umiejętności odróżniania dobra od zła.</p> <p>Nauka dobrych manier.</p> <p>Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi, z wytworami kultury, z dziełami architektury i sztuk plastycznych, należącymi do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury.</p> <p>Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów – popularyzacja alternatywnych form spędzania wolnego czasu.</p> <p>Rozwijanie szacunku dla kultury, historii narodu i dorobku narodowego.</p>	<p>Kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji; określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność.</p> <p>Organizowanie wyjść na spotkania ze sztuką, np. do teatru, filharmonii, muzeów, na wystawy artystyczne.</p> <p>Realizacja zajęć na lekcjach języka polskiego, lekcjach z wychowawcą – kształtowanie postaw społecznie akceptowanych.</p> <p>Organizacja wycieczek – umożliwienie kontaktu z wytworami sztuki oraz miejscami pamięci narodowej.</p>

	<p>Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu.</p> <p>Czym jest dyskryminacja – przeciwdziałanie objawom dyskryminacji, dostosowanie warunków nauki, opieki i wychowania do potencjalnych obszarów dyskryminacji.</p> <p>Stworzenie warunków wyrównywania różnic językowych i kulturowych dla uczniów pochodzących z innych krajów.</p> <p>Tworzenie okazji do publicznego wypowiedziania się oraz nauka słuchania innych i szanowania poglądów – oglądanie debat parlamentarnych, prowadzenie debat na zajęciach organizowanych przez nauczycieli, np. na języku polskim, wiedzy o społeczeństwie, wychowaniu do życia w rodzinie.</p>	<p>Prowadzenie kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży zgodnie z potrzebami rozwojowymi.</p> <p>Organizowanie spotkań z pasjonatami i instytucjami kultury prowadzącymi zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów.</p> <p>Przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów.</p> <p>Organizacja konkursów, przedstawień uczniowskich.</p> <p>Spotkania z przedstawicielami instytucji współpracujących ze szkołą.</p> <p>Realizacja projektów edukacyjnych finansowanych z funduszy Unii Europejskiej.</p> <p>Udział w akcji „Szlachetna Paczka”.</p> <p>Gazetka informacyjna „Zasady postępowania wobec niepełnosprawnych”.</p>
--	---	--

Profilaktyka zachowań ryzykownych – bezpieczeństwo

Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
<p>Poznanie zasad bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia.</p>	<p>Poznanie praw i obowiązków ucznia – budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję.</p> <p>Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – poznanie podstaw negocjacji i mediacji.</p>	<p>Realizacja zajęć wychowawczo-dydaktycznych na zajęciach z wychowania fizycznego (znajomość zasad bezpieczeństwa podczas korzystania ze sprzętu sportowego, podczas pobytu nad wodą, w górach).</p> <p>Realizacja zajęć na lekcjach wiedzy o społeczeństwie – poznanie instytucji, do</p>

	<p>Dostarczenie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.</p> <p>Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa na temat postępowania w sprawach nieletnich.</p> <p>Zapoznanie uczniów z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych.</p> <p>Kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych.</p>	<p>których należy się zwrócić w przypadku występowania przemocy psychicznej w cyberprzestrzeni i w życiu realnym.</p> <p>Organizacja zajęć z psychologiem – rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania.</p> <p>Organizacja spotkań z policjantem.</p> <p>Konsultacje z pedagogiem i psychologiem.</p> <p>Realizacja zajęć edukacji dla bezpieczeństwa – poznanie zasad ostrzegania ludności o zagrożeniach.</p> <p>Realizacja zajęć na zajęciach z wychowawcą.</p> <p>Programy edukacyjne – telewizyjne, spektakle teatralne.</p> <p>Filmy edukacyjne i materiały.</p>
<p>Kształtowanie umiejętności bezpiecznego korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnej – kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych (7 kierunek polityki oświatowej państwa).</p>	<p>Uświadamianie negatywnego wpływu nadmiernego korzystania z internetu na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństwa wynikającego z anonimowych kontaktów.</p> <p>Bezpieczne organizowanie zajęć ruchowych (wychowania fizycznego) i poruszania się po drogach.</p> <p>Bezpieczne korzystanie ze środków komunikacji publicznej – przeciwdziałanie i zapobieganie sytuacjom problemowym.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych</p>	<p>Realizacja zajęć na lekcjach informatyki, języka polskiego.</p> <p>Rozmowy, pogadanki, zajęcia warsztatowe na temat uzależnienia od Internetu.</p> <p>Zajęcia z wychowawcą, lekcje informatyki, wiedzy o społeczeństwie – lekcje na temat krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.</p> <p>Prowadzenie zajęć profilaktycznych – „Co to jest cyberprzemoc/ stalking...?”.</p>

	<p>osobowych, oraz dotyczącej ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.</p> <p>Nauka obrony przed naciskiem otoczenia (w tym przed reklamą).</p> <p>Organizowanie spotkań dla rodziców – uświadamianie zagrożeń płynących z Internetu, w szczególności kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.</p>	
--	--	--

X. Harmonogram – sposób realizacji zadań (realizacja treści programowych)

Organizacja zajęć wychowawczo-profilaktycznych dla uczniów

Zadania wychowawczo-profilaktyczne	Sposób realizacji	Odpowiedzialni za realizację zadań, dokumentacja
I. Zdrowie – edukacja zdrowotna		
<p>Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instruktaże dotyczące prawidłowego odżywiania się i prawidłowej higieny. 2. Pogadanki w gabinecie pielęgniarki i na spotkaniach z rodzicami. 3. Program profilaktyki próchnicy. 4. Gazetki na korytarzach szkolnych i w klasach na temat zasad zdrowego stylu życia. 5. Konkursy plastyczne. 6. Okresowe kontrole czystości – za zgodą rodziców. 7. Kształtowanie nawyku mycia rąk przed posiłkami i po pobycie w toalecie. 8. Realizacja programu antytytoniowego „Bieg po zdrowie”; inne działania promujące zdrowie i zachowania prozdrowotne. 9. Akcje propagujące spożywanie zdrowej żywności, owoców, warzyw i soków. 10. Rozeznanie, czy uczniowie zjadają drugie śniadanie. 	<p>Pielęgniarka szkolna.</p> <p>Nauczyciele organizatorzy konkursów – scenariusze imprez i konkursów.</p> <p>Nauczyciele, wychowawcy.</p> <p>Przeszkoleni nauczyciele (wg odrębnego planu na zajęciach w każdej klasie).</p> <p>Zajęcia z wychowawcami klas.</p>

	<p>11. Realizacja zadania – zapewnienie jednego gorącego posiłku w szkole w ciągu dnia i stworzenie uczniom możliwości jego spożycia w czasie pobytu w szkole.</p> <p>12. Akcja „Szkłanka mleka”, „Warzywa i owoce w szkole”.</p> <p>13. Posiłki dla uczniów z rodzin najuboższych.</p>	
Profilaktyka zagrożeń.	<p>1. Środki i substancje psychoaktywne – wyposażenie uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę o uzależnieniach i możliwościach szukania pomocy (narkomania, dopalacze, alkohol, nikotyna).</p> <p>2. Zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz w sytuacjach nadzwyczajnych, takich jak np. organizacja i przebieg imprez ogólnopolskich lub międzynarodowych, sytuacja epidemiologiczna.</p> <p>3. Organizacja konkursu na temat używek dla uczniów klas VI–VIII.</p> <p>4. Gazetki ścienne, np. na temat zagrożeń zdrowia i życia.</p> <p>5. Bieżące informowanie rodziców o widocznej zmianie w zachowaniu dziecka, o podejrzeniach.</p> <p>6. Kształtowanie umiejętności prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych (np. wyszukiwania, porządkowania informacji z różnych źródeł); kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństwa wynikającego z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediów; kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.</p>	<p>Dzienniki zajęć nauczycieli i wychowawców.</p> <p>Dziennik zajęć pedagoga, psychologa, pedagoga specjalnego.</p>
II. Kształtowanie postaw społecznych – relacje		
Zapoznanie z podstawowymi prawami ucznia i	<p>1. Zapoznanie uczniów z prawami dziecka i ucznia oraz obowiązkami wynikającymi z roli ucznia i członka społeczności szkolnej, rodziny i kraju.</p>	<p>Nauczyciele klas – Kodeks praw i obowiązków ucznia.</p>

<p>obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka społeczności szkolnej, rodziny i kraju.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów. 3. Prowadzenie pogadarek na temat tolerancji, akceptacji i szacunku dla drugiego człowieka – uświadamianie uczniom, do kogo należy zwrócić się po pomoc w razie potrzeby. 4. Propagowanie informacji dotyczących zasad dobrego wychowania – kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno. 5. Zapobieganie niewłaściwym zachowaniom uczniów – pogadanki na temat tolerancji na lekcjach wychowawczych. 6. Egzekwowanie zasad wynikających ze statutu szkoły i wewnątrzszkolnego systemu oceniania oraz Kodeksu ucznia – uczniowie znają swoje prawa i obowiązki. 7. Konsekwentna ocena zachowań uczniów, odwoływanie się do regulaminu w sytuacjach wymagających interwencji. 8. Kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy. 9. Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane decyzje i wybory oraz postępowanie. 10. Uczestnictwo i współodpowiedzialność w tworzeniu uroczystości szkolnych i pozaszkolnych. 11. Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze. 12. Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów. 	<p>Wychowawcy – zasady dobrego wychowania, gazetka szkolna.</p> <p>Wychowawcy – system oceniania, arkusze ocen ucznia.</p>
<p>Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych i przestrzeganie obowiązujących reguł, dbałość o język i kulturę wypowiedzenia się oraz o dobry klimat w szkole.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczniowie znają i stosują formy dobrego zachowania. 2. Organizowanie imprez kulturalnych z zachowaniem obowiązujących reguł. 3. Organizowanie wieczorów poetyckich, konkursu „Mistrz życzliwości, mistrz dobrych manier” – indywidualna praca z uczniem wybitnie uzdolnionym. 	<p>Wychowawcy – scenariusze imprez kulturalnych.</p> <p>Wychowawcy klas.</p> <p>Dokumentacja wychowawcy grupy/ klasy, dziennik pedagoga/ pedagoga specjalnego.</p>

	<p>4. Uczenie właściwych zachowań wobec osób agresywnych i obcych (negocjacja, żart, rozładowanie napięcia), treningi interpersonalne.</p> <p>5. Integracja zespołów klasowych (w tym z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy): pogadanki, gry i zabawy integracyjne, imprezy klasowe, andrzejki, mikołajki.</p> <p>6. Rozwijanie przynależności do grupy, samorządu uczniowskiego – Dzień Samorządności.</p>	<p>Wychowawcy klas, pedagog szkolny.</p> <p>Opiekun samorządu uczniowskiego.</p>
<p>Profilaktyka zagrożeń.</p>	<p>1. Uczestnictwo w zajęciach mających na celu wyeliminowanie niepożądanych zachowań, takich jak: agresja, przemoc psychiczna, zachowania dyskryminacyjne, cyberprzemoc.</p> <p>2. Systematyczna edukacja uczniów w zakresie radzenia sobie z własnymi trudnymi uczuciami.</p> <p>3. Respektowanie przez uczniów zbioru zasad obowiązujących w szkole – pogadanki, dyskusje na lekcjach z wychowawcą.</p> <p>4. Stała współpraca pracowników szkoły w zakresie zaobserwowanych negatywnych zachowań uczniów – reagowanie na wszystkie niepożądane zachowania.</p> <p>5. Organizacja spotkań z policjantami – odpowiedzialność prawna nieletnich.</p> <p>6. Kształtowanie pożądanych społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych; propagowanie informacji o zagrożeniach cywilizacyjnych (terroryzm, choroby, głód) – jak sobie radzić, gdzie szukać pomocy.</p>	<p>Pedagog, psycholog, wychowawcy klas.</p> <p>Dzienniki specjalistów.</p>
III. Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych		
<p>Kształtowanie umiejętności porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnej, kształtowanie świadomości</p>	<p>1. Nauczanie informatyki od klasy I – uświadamianie konsekwencji korzystania z różnych źródeł informacji – wykorzystanie projektów.</p> <p>2. Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej w zakresie kształtowania krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych u uczniów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizacja programu „Loguj się z głową” w klasach I–III, IV–VI, VII–VIII, – warsztaty dla uczniów klas IV–VIII na temat właściwych relacji rówieśniczych, 	<p>Wyznaczeni nauczyciele (zgodnie z odrębnym harmonogramem).</p>

<p>negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – pogadanki na temat krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych oraz negatywnego wpływu spędzania czasu wolnego przed komputerem. 3. Prelekcje i pogadanki dla rodziców uczniów klas I–III. 4. Dzień Bezpiecznego Internetu. 5. Udział uczniów w różnych konkursach dotyczących profilaktyki uzależnienia od Internetu. 6. Indywidualna praca z uczniem wybitnie uzdolnionym. 7. Rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli i uczniów w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych. 	
<p>Profilaktyka zagrożeń.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie pożądanych społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych: <ul style="list-style-type: none"> – omawianie zagrożeń związanych z cyberprzemocą, uświadamianie potrzeby ochrony danych osobowych, – spotkania z przedstawicielami policji (analiza konsekwencji zachowań przemocy w sieci, możliwość szukania pomocy), – „Co to jest stalking – jak sobie z nim radzić?”, – „Co to jest cyberprzemoc – jak sobie z nią radzić?”, – ustalenie zasad netykiety w szkole, – kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych. 2. Stworzenie uczniowi możliwości korzystania z różnych źródeł informacji: <ul style="list-style-type: none"> – wykorzystywanie przez uczniów wiedzy pozyskanej z różnych źródeł informacji, technologii informatycznej do zajęć i prac domowych, – zajęcia w sali komputerowej, – konkursy informatyczne. 3. Współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia – diagnozowanie środowiska. 4. Ochrona ofiar przemocy: 	<p>Pedagog, wychowawcy, lekcje informatyki – dzienniki zajęć.</p> <p>Przedstawiciele policji, przedstawiciele fundacji – materiały informacyjne.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – rozmowy z uczniem, konsultacje z rodzicami, procedura Niebieskiej Karty, – uczestnictwo nauczycieli w szkoleniach z psychoterapeutą ds. pomocy rodzinie, – realizacja programu „Chronimy dzieci” – Fundacja Dzieci Niczyje, – gazetki tematyczne. 	
IV. Wartości, normy, wzory zachowań – kultura		
<p>Kształtowanie poszanowania dla tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur.</p> <p>Udostępnianie kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięganie do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy.</p> <p>Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od statusu materialnego, religii, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego, oraz respektowania ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kultywowanie tradycji i obyczajów regionu, w którym funkcjonuje szkoła. 2. Uczniowie dokonują analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które na nie wpływają. 3. Uczniowie mają szacunek dla kultury i dorobku narodowego oraz dziedzictwa cywilizacyjnego Europy: <ul style="list-style-type: none"> – biorą udział w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym – uczestniczą w wycieczkach i lekcjach muzealnych, – składają hołd pamięci poległym – rozwijają umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca. 4. Uczniowie rozwijają świadomość na temat zasad humanitaryzmu, niesienia pomocy innym. 5. Uczniowie poznają założenia edukacji klasycznej – wychowywanie do prawdy, dobra, piękna poprzez np.: <ul style="list-style-type: none"> – gazetki w klasach, – pogadanki na temat postawy uczniów, – poznanie wartości, takich jak: dobro, prawda, piękno, odpowiedzialność, poprzez odpowiednią analizę literacką i życia codziennego, – udział w konkursach, np. recytatorskich, – organizację uroczystości Dnia Edukacji Narodowej, 11 listopada, Święta Konstytucji 3 Maja. 	<p>Dokumentacja szkolna.</p> <p>Kalendarz.</p> <p>Przygotowanie uczniów do praktycznego wykorzystania wiedzy.</p>

Profilaktyka zagrożeń.	1. Przeciwdziałanie objawom nietolerancji, dyskryminacji – dostosowanie warunków nauki, opieki i wychowania poprzez organizację pogadanek. 2. Przedstawienia, filmy edukacyjne.	Uczestnictwo uczniów w działaniach – dziennik zajęć pedagoga, wychowawcy.
------------------------	--	---

Organizacja działań dla rodziców

Zadania	Formy realizacji
Informowanie rodziców o podejmowanych przez szkołę działaniach wychowawczo-profilaktycznych.	Zapoznanie rodziców z programem wychowawczo-profilaktycznym. Dni otwarte szkoły – kierowanie informacji do rodziców. Przekazywanie na bieżąco informacji o realizowanych programach wychowawczo-profilaktycznych za pomocą e-dziennika, poczty elektronicznej, strony internetowej szkoły, gazetek ściennych w szkole.
Informowanie rodziców o funkcjonowaniu dziecka w szkole.	Przekazywanie na bieżąco informacji o sukcesach, trudnościach i problemach uczniów za pomocą dziennika elektronicznego, podczas rozmów indywidualnych, zebrań klasowych. Rozmowy indywidualne z pedagogiem, psychologiem szkolnym, dyrektorem szkoły. Informacje na temat niskiej frekwencji (pisemnie). Współpraca z radą rodziców w zakresie pomocy materialnej dla uczniów potrzebujących wsparcia, dożywiania, dofinansowania wycieczek.
Przekazywanie wiedzy na temat problemów wychowania i profilaktyki.	Organizacja spotkań i warsztatów dla rodziców ze specjalistami nt. uzależnienia od dopalaczy, Internetu. Organizacja warsztatów, np. „Bezpieczny Internet”, „Jak sprawować kontrolę rodzicielską”, „Jak kształtować krytyczne podejście do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych”, „Konsekwencje prawne zachowań agresywnych w cyberprzestrzeni”.

	<p>Warsztaty „Zaspokojenie potrzeb psychicznych dziecka (miłość, akceptacja, szacunek, troska) jako podstawa wychowania”.</p> <p>Gazetki i biuletyny dla rodziców – upowszechnianie materiałów edukacyjnych, w tym na temat przeciwdziałania zagrożeniom epidemiologicznym oraz ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.</p> <p>Doskonalenie umiejętności rodziców w zakresie radzenia sobie z trudnymi sytuacjami.</p> <p>Organizowanie spotkań z rodzicami – dostarczenie informacji, jak powinni zachować się w sytuacjach wymagających interwencji.</p> <p>Indywidualne konsultacje z wychowawcą i pedagogiem.</p>
--	--

Organizacja działań dla nauczycieli

Zadania	Formy realizacji
Organizacja doskonalenia zawodowego – kursy, warsztaty, szkolenia.	Dostarczanie nauczycielom informacji o dostępnych formach doskonalenia poza szkołą, np. na temat ochrony i wzmacniania zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.
Organizacja wewnątrzszkolnego doskonalenia. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków i substancji.	<p>Organizacja szkoleniowych rad pedagogicznych, np. z zakresu efektywnych metod pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb.</p> <p>Rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych</p> <p>Uzyskanie wiedzy na temat norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.</p>

	Metody pracy w rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów.
Propagowanie literatury na temat profilaktyki w szkole.	Udostępnianie materiałów szkoleniowych. Gromadzenie literatury na temat szkolnej profilaktyki.

XI. Ewaluacja programu

Przebieg pracy wychowawczo-profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Najlepszych efektów można spodziewać się, gdy ewaluacji dokonuje się na podstawie obserwacji procesu wychowania.

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja i analiza zachowań uczniów,
- obserwacja postępów w nauce,
- frekwencja na zajęciach dydaktycznych,
- udział w konkursach.

Narzędzia ewaluacji:

- ankieta dla uczniów, rodziców i pracowników szkoły,
- obserwacja zachowania uczniów,
- analiza dokumentacji szkolnego pedagoga, psychologa i innych nauczycieli,
- analiza dokumentacji wychowawców,
- analiza sukcesów i osiągnięć uczniów,
- rozmowy indywidualne z rodzicami, uczniami i pracownikami szkoły,
- wytwory uczniów,
- analiza sprawozdań pielęgniarki dotyczących stanu zdrowia i wypadkowości uczniów.

Działania ewaluacyjne będą polegały na:

- zidentyfikowaniu celu ewaluacji i sformułowaniu pytań ewaluacyjnych ukierunkowanych na jego osiągnięcie,
- opracowaniu planu i strategii dokonania ewaluacji,
- zaplanowaniu sposobu opracowania wyników ewaluacji i ich udostępnienia społeczności szkolnej.

Ewaluacji programu wychowawczo-dydaktycznego dokona powołany przez dyrektora szkoły zespół ds. ewaluacji programu, oceniający rezultaty i efektywność prowadzonych działań. Z wnioskami z przeprowadzonej ewaluacji rada pedagogiczna zostanie zapoznana na zebraniu kończącym rok szkolny.